

तमिद्यं यास्यति क्षिप्रं तत्रैव च निवस्यति । तथा वो भविता मोक्ष इति सत्यं ब्रवीमि वः ।
 ततो विमुच्य देवेन्द्रं ब्रह्मबध्ना युधिष्ठिर । यथाविष्टं तं वासमगमदेवशासनात् ।
 एवं शक्रेण सम्प्राप्ता ब्रह्मबध्ना जनाधिप । पितामहमनुज्ञाप्य सोऽश्वमेधमकल्पयत् ।
 श्रूयते च महाराज सम्प्राप्ता वासवेन वै । ब्रह्मबध्ना ततः शुद्धिं हयमेधेन लब्धवान् ।
 समवाप्य श्रियं देवो हत्वाऽरींश्च सहस्रशः । प्रहर्षमतुलं लेभे वासवः पृथिवीपते ।
 वृत्रस्य रुधिराच्चैव शिखण्डाः पार्थ जज्ञिरे । दिजातिभिरभक्ष्यास्तो दीक्षितैश्च तपोधने ।
 सर्वावस्थं त्वमप्येषां दिजातीनां प्रियं कुरु । इमे हि भूतले देवाः प्रथिताः कुरुनन्दन ।
 एवं शक्रेण कौरव्य बुद्धिर्मात्स्यान्महासुरः । उपायपूर्वं निहतो वृत्रो ह्यमिततेजसा ।
 एवं त्वमपि कौन्तेय पृथिव्यामपराजितः । भविष्यसि यथा देवः शतक्रतुरभिचरा ।
 ये तु शक्रकथां दिव्यामिमां पर्वसुपर्वसु । विप्रमध्ये वदित्यन्ति न ते प्राप्स्यन्ति किल्बिषं ।
 इत्येतद्वृत्रमाश्रित्य शक्रस्यात्यङ्गुतं महत् । कथितं कर्म ते तात किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ।
 इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वणि वृत्रवधे त्वशीत्यधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २८३ ॥
 ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ पितामह महाप्राज्ञ सर्वशास्त्रविशारद । अस्मिन् वृत्रवधादेव विवक्षा मम जायते ।
 ज्वरेण मोहितो वृत्रः कथितस्ते जनाधिप । निहतो वासवेनेह वज्रेणेति तदाऽनघ ।
 कथमेव महाप्राज्ञ ज्वरः प्रादुर्भवैभो कुतः । ज्वरोत्पत्तिं निपुणतः श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो ।
 ॥ भीष्म उवाच ॥ शृणु राजन् ज्वरस्येवं सम्भवं लोकविश्रुतं । विस्तरञ्चास्य वक्ष्यामि यादृशैश्च भारत ।
 पुरा मेरोर्महाराज शृङ्गं त्रैलोक्यपूजितं । ज्योतिष्कं नाम सावित्रं सर्वरत्नविभूषितं ।
 अप्रमेयमनाधृत्य सर्वलोकेषु भारत । तत्र देवो गिरितटे हेमधातुविभूषिते ।
 पर्यङ्क इव विभ्राजन्नुपविष्टो बभूव ह । शैलराजसुता चास्य नित्यं पार्थे स्थिता बभौ ।
 तथा देवा महात्मानो वसवश्चामितैजसः । तथैव च महात्मानावश्विनौ भिषजाभरौ ।
 तथा वैश्रवणो राजा गुह्यकैरभिसंवृतः । यक्षाणामीश्वरः श्रीमान् कैलासनिलयः प्रभुः ।
 उपासन्त महात्मानमुग्रना च महामुनिः । सनत्कुमारप्रमुखास्तथैव च महर्षयः ।
 अङ्गिरःप्रमुखाश्चैव तथा देवर्षयोऽपरे । विश्वावसुश्च गन्धर्वस्तथा नारदपर्वतौ ।
 अप्सरोगणसङ्घाश्च समाजगुरनेकशः । ववौ सुखः शिवो वायुर्नानागन्धबहः शुचिः ।
 सर्वर्तुसुभोपेताः पुष्पवन्तो द्रुमास्तथा । तथा विद्याधराश्चैव सिद्धाश्चैव तपोधनाः ।
 महादेवं पशुपतिं पर्युपासन्त भारत । भूतानि च महाराज नानारूपधराण्यथ ।
 राक्षसाश्च महारौद्राः पिशाचाश्च महाबलाः । बजरूपधरा हृष्टा नानाप्रहरणीयताः ।
 देवस्यानुचरास्तत्र तस्थिरे चानलोपमाः । नन्दी च भगवांस्तत्र देवस्यानुमते स्थितः ।
 प्रगृह्य ज्वलितं शूलं दीप्यमानः स्वतेजसा । गङ्गा च सरितां श्रेष्ठा सर्वतीर्थजलोद्भवा ।
 पर्युपासत तं देवंरूपिणी कुरुनन्दन । स एवं भगवांस्तत्र पूज्यमानः सुरर्षिभिः ।